

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2080/2019
27.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћник Мирољуб Трајковић, адвокат у ..., против туженог ББ из ..., власника самосталне занатске радње „ВВ“ из ..., кога заступа Весна Живковић, адвокат у ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу број Гж1 2486/2017 од 26.02.2019. године, у седници већа одржаној 27.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу број Гж1 2486/2017 од 26.02.2019. године у делу у којем је одбијен тужбени захтев тужиоца за накнаду штете због наружености у износу од 150.000,00 динара.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу број Гж1 2486/2017 од 26.02.2019. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба туженог и потврђује пресуда Основног суда у Бору број П1 198/14 од 21.03.2017. године у делу којим је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове због умањења животних активности исплати износ од 350.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 21.03.2017. године, па до исплате.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ одлука о трошковима поступка, па **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 304.228,00 динара, у року од 15 дана.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бору број П1 198/14 од 21.03.2017. године је делимично усвојен тужбени захтев тужиоца па је обавезан тужени да му на име накнаде нематеријалне штете коју је претрпео на раду 22.07.2013. године исплати: на име претрпљених физичких болова износ од 100.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 100.000,00 динара, на име душевних болова због умањења животних активности износ од 350.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 21.03.2017. године као дана пресуђења до коначне исплате, у року од 8 дана, док је вишак тужбеног захтева преко досуђеног износа, а до тражених по 300.000,00 динара за претрпљене физичке болове и страх, до 1.000.000,00 динара за претрпљене душевне

болове због умањења животне активности, са законском затезном каматом, одбио као неоснован. Другим ставом изреке је одбио тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му накнади нематеријалну штету због душевних болова услед наружености у износу од 200.000,00 динара и материјалну штету по основу ренте као будућег месечног давања због губитка радне способности у износу од 16.950,00 динара месечно са законском затезном каматом. Трећим ставом изреке је делимично усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да му накнади материјалну штету која се огледа у разлици између зараде коју би остварио по основу рада код туженог и накнаде зараде због привремене спречености за рад у периоду од 22.07.2013. године до 01.09.2014. године као дана подношења тужбе у износу од 110.225,00 динара, са законском затезном каматом почев од 21.03.2007. године као дана пресуђења, па до исплате, у року од 8 дана, док је вишак тужбеног захтева преко досуђеног износа, а до тражених 220.450,00 динара са законском затезном каматом одбио као неоснован. Четвртим ставом изреке је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 194.800,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до коначне исплате, у року од 15 дана.

Апелациони суд у Нишу је пресудом број Гж1 2486/2017 од 26.02.2019. године првим ставом изреке потврдио пресуду Основног суда у Бору у ставу првом изреке, у делу у којем је одлучено о накнади штете за физичке болове и страх, у ставу другом изреке у делу у коме је одлучено о накнади штете за ренту и у ставу трећем изреке и у овом делу жалбе тужиоца и туженог као неосноване одбио. Другим ставом изреке је преиначио првостепену пресуду у њеном усвајајућем делу првог става изреке у погледу накнаде штете за умањену животну активност и у делу става другог изреке за наруженост, тако што је обавезао туженог да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове за умањење животне активности исплати износ од 200.000,00 динара и за наруженост износ од 50.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 21.03.2017. године до исплате, док је одбио као неоснован део тужбеног захтева тужиоца за умањену животну активност преко наведеног износа, па до износа досуђеног првостепеном пресудом од 350.000,00 динара са каматом од 21.03.2017. године до исплате и за наруженост преко наведеног износа до траженог износа од 200.000,00 динара. Трећим ставом изреке је преиначио пресуду првостепеног суда у њеном четвртном ставу, тако што је обавезао туженог да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 341.300,00 динара, у року од 15 дана, са законском затезном каматом на износ од 271.500,00 динара, почев од дана извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио благовремену ревизију и то против става другог изреке пресуде којом је преиначена пресуда Основног суда у Бору, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1.ЗПП која је учињена у поступку пред другостепеним судом, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14), па је оценио да је ревизија тужиоца делимично недозвољена, а делимично дозвољена и основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Тужилац у ревизији наводи да је учињена битна повреда поступка пред другостепеним судом, али не наводи конкретно о којој битној повреди се ради.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог по основу уговору о раду на пословима Тужилац је 22.07.2013. године на раду задобио тешку телесну повреду у виду ... и До повреде је дошло приликом спуштања шута са крова гараже на градилишту туженог услед пада са дизалицом коју су претходно тужилац и његов пословођа ГГ поставили уз зид гараже, али је нису причврстили. На предлог пословође тужилац је из дворишта у којем се налазила гаража туженог, узели алуминијумску дизалицу – лифт, који је био фабричке производње и поставили су је уз зид гараже. Тужилац се попео на кров гараже и шут је стављао у корпу дизалице – лифта, а затим је и он улазио у корпу коју је спуштао притиском на дугме на командној табли. За то време је пословођа радио на мешалици. У једном тренутку лифт се откачио од зида и пао. Том приликом тужилац је био у корпи дизалице, није носио заштитни шлем иако га је добио од послодавца. Тужилац није добио налог од туженог као послодавца да постави алуминијумску дизалицу – лифт уз зид гараже ради спуштања шута и подизања монте, није био обучен за употребу лифта.

Вештачењем путем вештака медицинске струке је утврђено да су повреде у пределу главе биле тешке телесне повреде које су оставиле трајне последице. Поједине животне активности које су везане за интензивније физичко и ментално напрезање или активности које подразумевају излагање неповољним климатским и микроклиматским условима тужилац ће моћи да обавља у мањем обиму, временски ограничено и уз улагање додатних напора. Активности које су скопчане са боравком на висини, управљањем моторним возилом, тужилац неће моћи да обавља уопште. Умањење животне активности исказано бројчано износи 30 %. Тужилац је трпео физички бол у време повређивања веома јаког интензитета. Након пада у трајању од 22 дана је тужилац био без свести и у том периоду није могао да осећа физичке болове, али је по стабилизацији стања свести могао да осећа повремене физичке болове јаког степена један до два дана, а потом око недељу дана и болове средњег степена изражености. За време стационарног и амбулантног лечења и компликација изазваних продужених лежањем, тужилац је трпео повремене физичке болове јаког интензитета у трајању око два месеца. Током самог критичног догађаја тужилац је претрпео страх врло јаког интензитета, а у периодуведеног без свести страх није могао да осећа. По стабилизацији стања свести због сазнања да се налази у болници и да није у могућности да самостално устане из кревета тужилац је осећао континуирани секундарни страх јаког интензитета у трајању једног до два дана, а потом страх средњег интензитета због забринутости за коначан исход лечења. Током бањског физикалног лечења и лечења у амбулантним условима тужилац је осећао повремени секундарни страх лаког степена изражености. Страх код тужиоца није оставио трајне последице у његовом душевном животу у смислу његове душевне поремећености. Код тужиоца су заостале ожиљне промене на кожи поглавине у потиљачном пределу са губитком косматост и ожиљне промене коже на десној половини грудног коша, што је по мишљењу вештака неуропсихијатра изменило његов првобитни естетски изглед, у негативном смислу, у лакој степену због чега он само повремено и лако душевно пати.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су оценили да постоји одговорност туженог за насталу штету, али да је и тужилац допринео да штета настане у обиму у коме је настала и да стога на основу члана 192. Закона о облигационим односима постоји подељена одговорност. Судови су оценили да тужиочев допринос претрпљеној штети износи 50 %.

Неосновано ревидент оспорава правилност оцене подељене одговорности тужиоца и туженог за насталу штету, односно правилност примене члана 192. Закона о облигационим односима. Одговорност тужиоца постоји не само због тога што се користио грађевинском дизалицом-лифтом без налога и одобрења послодавца, већ и због тога што није носио заштитни шлем који му је послодавац дао, а претрпео је управо повреде на глави. Неправилно тужилац цени налаз вештака из области заштите на раду који је изјавио да за насталу повреду постоји објективна одговорност. Подељена одговорност је везана за утврђено чињенично стање, а у конкретном случају је суд утврдио пропусте тужиоца (неношење шлема, коришћење дизалице-лифта без одобрења и обуке). Нетачна је тврдња ревидента да је другостепени суд оценом доказа изведеним пред првостепеним судом заузео погрешан став да је оштећени у настанку штете допринео у уделу од 50 %. Првостепени суд је извео доказе, оценио их на основу члана 8. ЗПП и првостепени суд је оценио да допринос тужиоца настанку штете износи 50 %, а другостепени суд је само оценио да жалбени наводи тужиоца нису основани у овом делу и изнео разлоге за подршку разлозима првостепеног суда. Наиме, судови оцену доприноса изводе како на основу налаза и мишљења вештака, тако исто и на основу осталих изведених доказа, а нижестепени судови су утврдили да тужилац није добио налог од туженог као послодавца да постави алуминијумску дизалицу – лифт уз зид гараже ради спуштања шута и подизања монте, да није био обучен за употребу лифта, да није носио шлем као заштитно средство иако га је од послодавца добио. Чињеница што дизалица-лифт није била постављена на прописан начин и што није имала чврсту везу са зидом се не може ставити на терет туженом, већ управо на терет тужиоца, јер је без налога користио дизалицу-лифт која није била њему намењен, а када ју је већ узео, онда ју је са својим пословођом морао причврстити за зид, а што он није учинио.

Међутим, основано се у ревизији указује да другостепени суд није правилно преиначио првостепену пресуду и умањио досуђену накнаду нематеријалне штете због душевних болова због умањења животне активности, тако што је уместо износа од 350.000,00 динара тужиоцу досудио износ од 200.000,00 динара. Правилно је првостепени суд ценио чињеницу да је тужилац млад човек, рођен ... године, да је у време повређивања био стар свега ... године, да је доживео тешку телесну повреду у пределу главе, да је због тога био у коми 22 дана и да је та повреда главе оставила последице на једног младог човека који су исказани бројчано у висини од 30 %. Према томе, правилно је првостепени суд проценио да за овај вид накнаде нематеријалне штете тужиоцу припада 700.000,00 динара, а тај износ је умањио за 50 % колико износи допринос тужиоца и коначно му досудио 350.000,00 динара.

Испитујући дозвољеност изјављене ревизије на основу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку у делу којим ревидент побија пресуду којим је одбијен део тужбеног захтева који се односи на накнаду нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због наружености, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Према члану 403. став 3. Закона о парничном поступку ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Првостепеном пресудом је одбијен тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете по основу претрпљених душевних болова због наружености у износу од 200.000,00 динара. Апелациони суд је уважио жалбу тужиоца, па је преиначио првостепену пресуду утолико што му је по овом основу досудио износ од 50.000,00 динара, а потврдио је пресуду првостепеног суда у делу којим је одбијен тужбени захтев до траженог износа од 200.000,00 динара.

Имајући у виду да је апелациони суд уважио жалбу тужиоца и преиначио пресуду у његову корист, то се не може применити одредба члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

Како је у овом имовинско правном спору који се односи на потраживање у новцу вредност предмета спора побијаног дела очигледно испод динарске противвредности 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, Врховни касациони суд је нашао да ревизија у овом делу није дозвољена.

Како је Врховни касациони суд преиначио нижестепене пресуде, то је на основу члана 165. став 2., 153. став 1, 154, и 163. став 2. ЗПП одлучио о свим трошковима поступка имајући у виду коначан успех у спору (710.225,00 динара) па је обавезао туженог да тужиоцу надокнади трошкове у укупном износу од 304.228,00 динара у року од 15 дана. Трошкови поступка се односе на састав тужбе у износу од 9.000,00 динара, за састав три поднеска по 9.000,00 динара (27.000,00 динара) приступ на 12 одржаних рочишта по 10.500,00 динара (126.000,00 динара), приступ на четири рочишта која нису одржана по 6.000,00 динара (24.000,00 динара) за трошкове вештачења из заштите на раду износ од 13.000,00 динара, износ од 22.930,00 динара за медицинско вештачење и 9.494,00 динара за финансијско вештачење, на основу Тарифног броја 13 и 15. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“. Тужиоцу припада и такса на тужбу и на пресуду по 36.402,00 динара према Тарифном броју 1. тачка 1.и Тарифном броју 2. тачка 1. Таксене тарифе Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/94 ... 106/15).

Тужиоцу се не досуђују трошкови жалбеног и ревизијског поступка јер тужилац није поставио опредељени захтев за исплату тих трошкова (члан 163. ЗПП).

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић